

Bonnemaison, eduquem llegint

14 reflexions de la pedagoga, que deia que «la lectura és l'auxiliar més valuós de la instrucció»

Cinc-centes pessetes, cent llibres i una proposta: fer-se càrrec de la biblioteca de la parròquia. Francesca Bonnemaison -que va néixer a Barcelona el 12 d'abril del 1872 i va morir al mateix lloc el 13 d'octubre del 1949- va anar més enllà: la va convertir en la primera biblioteca per a noies obreres. Va tenir tant d'èxit que es va haver de traslladar a un local més gran, creant una institució cultural en què les classes que s'oferien eren comparables a les de la universitat, on les dones encara no tenien accés.

Casada amb Narcís Verdaguer, advocat i polític cosí de mossèn Cinto, es va comprometre amb la Lliga Regionalista, fundant la secció femenina, però també coneixent l'exili. Tot i que era partidària de la formació de les dones, els seus ideals conservadors s'agafaven de quatre mans als rols rígids de l'esposa i mare. La recordem amb 14 reflexions extretes de la conferència que va fer l'11 de novembre de 1927 a la Biblioteca Popular de la Dona.

F.B. en una postal autògrafa del 1906 adreçada a la seva fillola. Font: «Francesca Bonnemaison, educadora de ciutadanes» (Dolors Marín Silvestre)

1. Sempre serà poca la importància que es doni a la formació de la joventut i encara d'una manera especial de la joventut femenina.
2. La història és plena de fets que en totes les èpoques han preocupat fonamentalment la gent interessada en el bé dels pobles, i això ha tingut la seva eficàcia; però l'alarmant d'aquest moment

és, que mentre es parla de civilització, d'avanç, de cultura i de progrés, aquests no serveixen per millorar els individus, sinó per tornar-los a l'egoisme, a la immoralitat i a la barbàrie. I us oferim també l'article *Claror*, datat entre el 1935 i 1936. Tot i que Bonnemaison hi defensa l'aprenentatge, tenia un tarannà conservador que avui ens pot sobtar.

3. Per assegurar la dona l'edifici de la seva felicitat, ha d'estrebar tres punts fonamentals: la religió, el cultiu de la intel·ligència i l'amor a la família.

4. La veritat més certa és que hem de morir i que la vida és plena de penes, d'inquietuds, de dolors i de temptacions; però també, per als que tenen una bona consciència, és curulla de goigs, d'alegria i de felicitat.

5. Vosaltres heu sentit mai a dir que el guerrer que a la primera escomesa en una batalla s'acoquina i s'espanta l'hagi guanyada?... L'ha guanyada tampoc el que va desarmat? És clar que no; la guanya el valent, l'esforçat, aquell que a cada escull que troba i dificultat que venç pren nou alè i lluita amb més braó.

6. Saber callar i escoltar són també coses profitoses per a aprendre, i ara les noies no escolten mai, s'acostumen a parlar de tot, i és perquè la majoria no saben gairebé de res.

7. Si les jovenetes sentissin l'amor de l'estudi, si la seva intel·ligència estigués degudament formada, si el seu seny fos a bastament nodrit del saber que fa viure, no ensopegaríem tan sovint, jo us ho prometo, amb aquesta quantitat de criatures desgraciades, que tenen com a única necessitat un mirall.

8. S'ha de tenir en compte, però, que la disciplina de l'estudi ha de començar en la primera infància, traient partit de tots els actes naturals de la vida de la criatura, i de petits i de grans cal que els que vulguin bé se n'ocupin d'una manera conscient i raonada.

9. És cert que la tasca dels pares i dels mestres és complicada i dura, però els deures no es poden eludir, i el d'educar la joventut és el més transcendental de tots.

10. Revinguem sobre nosaltres mateixes, no tornant enrere, sinó anant endavant pel camí de la regeneració dels costums, de la formació dels cors i de les intel·ligències.

11. La dignitat d'una dona és una cosa molt delicada i és la seva major glòria.

12. Vosaltres creieu que sense el factor guerra el món hauria evolucionat amb la rapidesa que ho ha fet cap a la indisciplina i cap al vici?

13. La lectura és l'auxiliar més valuós de la instrucció.

14. Gairebé podreu jutjar les persones per les seves lectures preferides.

Sala de lectura Montserrat Patxot de la Biblioteca de la Dona. Font: «Francesca Bonimasson, Educadora de ciudadanés» (Dolors Marín Silvestre)